

Suomen Luontopaneelin kiittää lausuntopyynnöstä koskien lakialoitetta turpeen energiakäytön lopettamiseksi (KAA 2/2021 vp).

Hallituksen nykyinen tavoite on vähintään puolittaa turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä (Valtioneuvosto 2019). Samoin hallitus on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä. Tällä hetkellä keinot kummankaan tavoitteen saavuttamiseksi eivät kuitenkaan ole olleet riittäviä.

Suomen alkuperäisestä suoalasta yli puolet, Etelä-Suomessa yli 75 %, on ojitettu metsä- ja maatalouden sekä turvetuotannon tarpeisiin (Ketola ym. 2021). Yli puolet suotyypeistä on luokiteltu uhanalaisiksi ja 20 % silmälläpidettäviksi (Kontula & Raunio 2018). Luonnon monimuotoisuusarvojen lisäksi turvemaat ovat globaalisti tärkeä hiilivarasto (Lång ym. 2022). Turpeen energiakäytön lopettaminen on tehokas keino Suomelle osallistua ilmastonmuutoksen hillintään. Polttoturpeen hiilidioksidipäästöt ovat suuremmat kuin kivihiilen ja ruskohiilen, kokonaisuudessaan yli 10 % Suomen vuosipäästöistä. Turpeen polton lopettaminen voi tuottaa viidenneksen Suomen kokonaispäästöissä vaadittavasta vähennyksestä (Lång ym. 2022). Luonnontilaiset tai ennallistetut suot pystyvät tarjoamaan energiakäyttöä suurempia kokonaishyötyjä hiilivaraston, monimuotoisen suoluonnon, virkistysmahdollisuuksien sekä muiden, toistaiseksi usein markkinattomien, ekosysteemipalvelujen muodossa.

Luontopaneeli katsoo, että lakialoitteen tavoite turpeen energiakäytön lopettamiseksi on kannatettava luonnon monimuotoisuuden turvaamisen sekä ilmastopäästöjen hillitsemisen näkökulmista. Lakialoitteella voidaan tukea hallituksen hiilineutraalius- ja luontotavoitteita. Luontopaneelilla ei ole suoraa kantaa lakialoitteessa mainittuun tavoitevuoteen.

Luontopaneelin lausunnon ovat laatineet Janne Kotiaho, Liisa Kulmala, Ilona Laine, Hanna Paulomäki ja Outi Silfverberg.

Viitattu kirjallisuus:

Ketola, T., Ahlvik, L., Boström, C., Bäck, J., Jokimäki, J., Kallio, K. P., Kulmala, L., Lehikoinen, A., Nieminen, T. M., Oksanen, E., Pappila, M., Pöyry, J., Saarikoski, H., Sinkkonen, A., Säaksijärvi, I. & Kotiaho, J. S. 2021. Soiden ennallistamisen suoluonto-, vesistö- ja ilmastovaikutukset. Luontopaneelin yhteenveto ja suositukset luontopolitiikan suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Suomen Luontopaneelin julkaisuja 3a/2021.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Lång, K., Aro, L., Assmuth, A., Haltia, E., Hellsten, S., Larmola, T., Lempinen, H., Lindfors, L., Lohila, A., Miettinen, A., Minkkinen, K., Nieminen, M., Ollikainen, M., Ojanen, P., Sarkkola, S., Sorvali, J., Seppälä, J., Tolvanen, A., Vainio, A., Wall, A. & Vesala T. 2022. Turvemaiden käytön vaihtoehdot hiilineutraalissa Suomessa. Suomen ilmastopaneelin raportti 2/2022.

Valtioneuvosto. 2019. Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 2019.
<https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma>.